

U Hrvatskom P.E.N. centru objavljena antologija „Žica“ koja otvara prostor dijaloga među narodima Jugoistočne Europe

U izdanju Hrvatskog P.E.N. centra (Zagreb, prosinac 2025.) objavljena je antologija „Žica (Poezija Jugoistočne Europe protiv represije)“. Priredila i uredila ju je spisateljica Lana Derkač koja se i sama bavila temom žice. Zanimalo ju je kako žicu vide drugi pjesnici pa je na suradnju pozvala pjesnike iz balkanske mreže P.E.N.-a u okviru koje djeluje i naš P.E.N. centar. U antologiji je svojim stihovima zastupljeno 138 pjesnika iz 12 zemalja Jugoistočne Europe – Albanije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Crne Gore, Grčke, Hrvatske, Kosova, Sjeverne Makedonije, Rumunjske, Slovenije, Srbije i Turske. Brojni od tih autora našoj javnosti poznati su od ranije jer su njihova djela već objavljivana u Hrvatskoj.

Priređivačica knjige je pošla od teze da žica može poslužiti kao zaštita, kao ograda, ali bilo koja ograda nije ništa drugo nego izolacijsko sredstvo korišteno da se najmanje dva bića ili dvije strane ne spoje. Pjesnici koji su sudjelovali u ovom projektu, žici najčešće pridaju represivna obilježja, ali ima i vedrijih viđenja žice pa se u knjizi spominje i telefonska žica koja povezuje i primiče odmaknute prostore. Mnoge od pristiglih pjesama ne spominju žicu, ali one su samo prividno udaljene od zadane teme jer spominju izbjeglice, logore, granice, neslobodu... Lana Derkač u uvodu ove antologije je napisala: „Jedna od definicija žice kaže da je ona istanjena ili kao nit upredena kovina. Pročitavši to, poželjela sam da njene niti budu upletene u poeziju ove knjige bez obzira o kojem vremenu i prostoru svjedočile. Nakon Auschwitzta nastaje logor za logorom. I čini se da nema odviše smisla ustrojstvo na Zemlji gdje je jedina vrsta živih bića koja može izgraditi koncentracijski logor ujedno jedina vrsta živih bića koja može pisati liriku.“